

Què donem i què fem?

Els verbs *donar* i *fer* seguits de substantiu, que fa de complement directe, formen moltes frases fetes. Però aquests dos verbs generen confusió perquè no sempre els podem fer servir en els mateixos contextos.

El verb **donar** pot tenir el sentit de fer que algú rebi els efectes d'una acció provocada per algú altre.

donar una bufetada, una clatellada
donar l'enhorabona, el condol
donar el braç, la mà
donar esperances

També s'utilitza amb el substantiu *cop*.

donar un cop de garrot, un cop de mà, un cop de peu

I en l'expressió *donar voltes a una cosa* ('meditar molt sobre una cosa').

Per molt que hi ha donat voltes, no ha arribat a cap conclusió.

De vegades el verb *donar* s'utilitza inadequadament en expressions que cal construir amb una altra forma verbal o locució.

Dona't pressa o arribaràs tard.

Afanya't o arribaràs tard.

Li dona igual que plogui.

Li és igual que plogui.

La seva relació ha donat molt que parlar.

La seva relació ha fet parlar molt.

BRO.vector / Shutterstock.com

No ens **dona temps** d'anar-hi durant el descans.

No **tenim temps** d'anar-hi durant el descans.

A en Marcel se li **donen bé** les llengües.

En Marcel **té facilitat** per les llengües.

Al matí hi **dona molt** el sol.

Al matí hi **toca molt** el sol.

Si no **donen el llum**, no ens hi veurem.

Si no **encenen el llum**, no ens hi veurem.

Fem servir el verb **fer** en frases que indiquen una sensació física o psíquica.

Sempre **fa petons** i abraçades.

Em **fa mandra** anar a la festa.

Els caragols em **fan fàstic**.

Em **fa la impressió** que aprovarà l'examen.

Li **fa ràbia** oblidar-se de les coses.

Li **feia vergonya** sortir a la tele.

Aquella casa em **feia por**.

I en frases que indiquen moviment.

Cada tarda surten a **fer una passejada**.

El nen no parava de **fer salts**.

Hi ha alguns casos en què tant es pot fer servir el verb *donar* com el verb *fer*, sense que hi hagi cap canvi de significat. És a dir, que *tant li fa* o *tant se li'n dona*.

Recorda de **fer/donar un cop d'ull** a la canalla.

Sempre vol **fer/donar gelosia** a la seva germana.

Vol protagonisme i **fa/dona ombra** als companys de feina.

Dimecres vinent **donaré/faré una classe** de puntuació.

Generalment, es poden fer servir els dos verbs davant de sintagmes verbals que expressen un moviment circular o giratori (com ara amb els mots *volta, tomb, tombada, giravolt, volt*, etc.).

Dona/Fes la volta, que et vegi la cara.
Si el temps **dona/fa un tomb** podrem sortir.
Havia begut massa i el cap li **donava/feia voltes**. (*ús figurat*)

En altres casos, l'ús de *donar* o de *fer* implica un canvi de significat.

Fer lloc: 'llevar els destorbs d'un espai'.
Donar lloc: 'originar'.

Fer un cop de cap: 'prendre una decisió'
Donar un cop de cap (*en sentit literal*)

En l'àmbit del llenguatge jurídic i administratiu, en què cal precisió lèxica, cal prescindir dels verbs *fer* i *donar* sempre que la idea del complement es pugui expressar amb un sol verb.

El municipi ha de **fer front** a la sequera.
El municipi ha d'**afrontar** la sequera. (*opció preferent*)

L'Ajuntament ha de **donar acollida** als desallotjats.
L'Ajuntament ha d'**acollir** els desallotjats. (*opció preferent*)